

Prolog

Stojí na konci mola a pozoruje oblohu. V měsíčním svitu se prkna lesknou jako stříbřitě modrá stuha natažená ke břehu. Inkoustově černé moře tiše šplouchá o pilíře. Na protější straně zálivu, směrem k západnímu obzoru, se mihotají světelné skvrny, září zeleně jako potopená flotila galér se všemi světly planoucími.

Je oděná, pokud se to vůbec dá takto označit, v bílém oblaku mechanických motýlů. Vybízí je, aby se k ní přitiskli. Jejich křídla se těsně spojí a vytvoří jakési brnění. Není jí zima – večerní vánek je teplý, obtěžkaný zvláštními omamnými vůněmi ze vzdálených ostrovů –, ale připadá si zranitelná, neboť cítí, jak ji pečlivě zkoumá něco většího a staršího, než je sama. Kdyby přiletěla před několika měsíci, když na této planetě ještě přebývaly desetitisíce lidí, moře by jí sotva věnovalo tolik pozornosti. Ostrovy jsou však nyní opuštěné, až na pár umíněných opozdílů či několik zvědavců, kteří přistáli nedávno jako ona. Moře se probudilo, protože její chemické signály představují něco nového – nebo spíš něco, co bylo hodně dlouho pryč. Světelné skvrny na druhé straně zálivu se objevily, teprve až sem přišla.

Není to náhoda.

Po celé té době si ji moře stále pamatuje.

„Už bychom měli jít,“ volá její ochránce, jeho hlas k ní přilétá z temného břehu, vycítí jeho netrpělivost podle toho, jak se opírá o hůl.

„Není zde bezpečno, když přestali udržovat prstenec.“

Prstenec, ovšem, teď ho vidí, púlí oblohu jako přehnané, neumělé ztvárnění Mléčné dráhy. Třpytí se a pableskuje; nespočet kamenných zlomků odráží světlo bližšího slunce. Když přiletěla,

planetární správa prstenec ještě udržovala; každých pár minut zahlédla načervenalý záblesk, jak některá automatická raketa zvedala na vyšší oběžnou dráhu velký úlomek, aby nevnikl do atmosféry a nespadol do moře. Vyrozuměla, že si ostrované při každém záblesku něco přáli. Nebyli o nic pověřivější než obyvatelé jiných planet, s nimiž se setkala, ale věděli, že jejich svět je nadobyčej křehký – a bez záblesků nebude ani budoucnost. Správu by to nic nestálo, kdyby i nadále prstenec zachovávala; samoopravovací bezpilotní rakety mohly provádět tytéž stereotypní úkony ještě čtyři sta let po vystěhování. Ukončení jejich činnosti bylo čistě symbolické gesto, které mělo urychlit evakuaci.

Zahledí se přes závoj prstence na zbylý, vzdálenější měsíc, který se nerozpadl. Lidé na planetě se nikdy nedozvěděli, co se stalo. Ona to ví. Viděla to na vlastní oči, třebaže z dálky.

„Jestli tady hodláš postávat...“ říká její ochránce.

Otáčí se k pevnině. „Potřebuji ještě chvílku. Pak půjdeme.“

„Dělá mi starosti, aby nám někdo neukradl loď. Dělají mi starosti Stavitelé hnízd.“

Přikývne, chápe jeho obavy, ale přesto je rozhodnutá vykonat, co ji sem přivedlo. „Lodi se nikdo ani nedotkne. A Stavitelé hnízd tě trápit nemusí.“

„Trápí mě, že o nás mají tak mimořádný zájem.“

Odežene z čela zatoulaného mechanického motýla. „Ten měli vždy. Jsou jenom zvědaví, nic víc.“

„Dávám ti hodinu,“ říká ochránce. „Potom tě tady nechám.“

„To bys neudělal.“

„Máš jen jednu možnost, jak to zjistit.“

Usmívá se, protože ví, že by ji neopustil. Ale přiznává, že její ochránce má k neklidu důvod. Letěli sem proti směru evakuace, jako by pluli proti proudu řeky, museli uhýbat nespočtelným odlétajícím lodím. Než dospěli na orbitu, tranzitní pásy již byly uzavřeny; správa zakázala cesty na ostrovy. Upláceli a vymýšleli

úskoky, aby se dostali do vagonu. Měli kabinu jen pro sebe, ale jak se vyjádřil její ochránce, načichla strachem a panikou; lidské chemické signály se zažraly do čalounění. Potěšilo ji, že nemá tak citlivý čich jako on. Už tak se dost bála, víc, než by mu kdy přiznala. Vystrašilo ji, že je Stavitelé hnízd sledovali až do této sluneční soustavy. Jejich zvláštní spirálovitá loď – vroubkovaná a členitá, lehce průsvitná – je jedno z posledních plavidel na orbitě. Chtějí od ní něco, nebo jen pozorují?

Opět vyhlíží na moře. Možná si to jen představuje, ale jako by se zvýšil počet i velikost světélkujících skvrn. Už tolik nepřipomínají flotilu potopených galér, spíš celou zaplavenou metropoli. A zdá se, že se pomalu stahují k molu. Oceán ji může ochutnávat; nad hladinou se míhají drobné organismy. Pronikají kůží do krve, do mozku.

Zajímá ji, kolik toho moře ví. Muselo vytušit evakuaci, vycítilo odchod tolika lidských myslí, nyní postrádá příchody plavců a přenos neurálních informací. Možná dokonce vycítilo, že prstenec už nikdo neudrzuje; několik menších kusů bývalého měsíce cáklo do vody, našťestí daleko od těchto ostrovů.

Ale kolik toho oceán opravdu ví o tom, co bude dál?

Vydává příkaz motýlům. Z paže se jich zvedá celý oblak a shromažďuje se jí před obličejem. Spojují křídla a vytvářejí obrazovku velikosti kapesníku, na obvodu střapatou, kde se křídélka dál třepetají. Plocha mění barvu, pak dokonale zprůhlední, až na fialový okraj. Zaklání hlavu a hledí vysoko do večerní oblohy skrze zlomky prstence. Motýli počítačovým kouzlem vymažou prstenec i měsíc, obloha po skocích tmavne, temnota je stále hlubší a hvězdy jasnější. Hledá jednu konkrétní, až po chvílce soustředění ji rozpozná.

Na hvězdě samotné není nic mimořádného. Je prostě jenom nejbliž k této binární soustavě, pouhou přehršlí světelných let daleko. Jenže tato hvězda je předzvěstí, označuje čelo vlny, kterou

nelze zastavit. Byla u toho, když tu soustavu před třiceti roky evakuovali.

Motýli předvedou další kouzlo. Obraz se zvětší a zaostří, hvězda postupně jasní a zbarvuje se. Teď už není bílá, dokonce ani namodralá, ale neklamně zelená.

To není v pořádku.

1

Ararat, soustava p Eridani A, 2675

Štír dohlížel z lodě na Vaska, zatímco mladík plaval ke břehu. Štír celou cestu myslel na utonutí, jaké by to bylo klouzat do temných hlubin. Říkalo se, že když člověk musí zemřít, nemá-li na vybranou, tak utopení není právě nejhorší způsob. Rád by věděl, jak si tím může být kdokoli jistý a zda to platí také u hypervepřů.

Dosud o tom přemýšlel, když loďka smýkavě zastavila, přívěsný elektromotor běžel naprázdno, dokud ho nevypnul.

Naklonil se a strčil do vody hůl, odhadl, že hloubka není víc než půl metru. Doufal, že natrefí na průliv a dostane se k pevnině blíž, ale vybírat si nemůže. I kdyby si nedohodl s Vaskem, kde na něho počká, neměl čas odplout zpátky na moře, jezdit kolem dokola a pátrat po slibnějším místě, jaké by obtížně hledal i za klidného moře a bezmračné oblohy.

Štír se přesunul na příď a popadl provaz potažený plastem, který Vasko používal pod hlavu místo polštáře. Uvázal si konec pevně kolem zápěstí a lehce se přehoupl přes okraj loďky. Žbluňkl na mělčinu, lahvově zelená voda mu pleskala o nohy těsně nad koleny. Přes tlustou kůži bot a kamaší bezmála necítil chlad. Když vyskočil, loďka začala pomalu odplouvat, ale trhl zápěstím a otočil příď do správného směru. Dal se do kroku, naklonil se a táhl. Kameny pod nohama byly zrádné, ale pro jednu mu jeho křivé nohy dobře posloužily. Udržoval tempo, až měl vodu pouze do poloviny vysokých bot a ucítil, jak loďka drhne o dno. Odtáhl ji ještě deset kroků ke břehu, ale dál už nechtěl riskovat.

Vasko se mezitím také dostal na mělčinu. Přestal plavat a postavil se.

Štír se vrátil k loďce, šupinky a lístky zrezavělého kovu se mu olupovaly pod rukama, když ji přitahoval blíž. Měla už za sebou svých sto dvacet hodin máčení v agresivní vodě, takže tohle bude pravděpodobně její poslední cesta. Sáhl dovnitř a vyhodil malou kotvu. Neudělal to dřív, protože kotvy byly stejně náchylné ke korozi jako všechno kovové. Nevyplácelo se zbytečně je zatěžovat.

Znovu se ohlédl na Vaska, který se k němu opatrně brodil s pažemi rozpřaženými, aby udržel rovnováhu.

Štír posbíral jeho oděv a strčil ho do rance, kde měli potraviny, čerstvou vodu a lékárníčku. Hodil si ranec na záda a vydal se ten kousek na suchou zem, občas se za Vaskem ohlédl. Zacházel s tím mládencem tvrdě, ale jakmile se jednou začal ve Štírovi zvedat hněv, nedokázal ho udržet na uzdě. Nepříjemný sklon. Naposledy pozvedl ve vzteku ruku proti člověku před třiadvaceti lety. Mezi tím také zjistil, že násilí se skrývá i ve slovech. Kdysi by nad tím mávl rukou, ale poslední dobou se snažil žít jinak. Domníval se, že některé věci už nechal za sebou.

Tu zlost v něm pochopitelně vyplavila na povrch vyhlídka, že se setká s Clavainem. Přinášela s sebou příliš velké obavy a oživila silné citové pouto, které se táhlo zpět až do bahna minulosti prosáklého krví. Clavain věděl, co byl Štír zač. Clavain přesně věděl, čeho je schopen.

Štír se zastavil a počkal, až ho mladík dohoní.

„Pane...“ Vasko byl zadýchaný a třásl se.

„Jaké to bylo?“

„Měl jste pravdu, voda je studenější, než se zdálo.“

Štír shodil ranec z ramene. „Myslel jsem si to. Ale udělal jsi dobře. Tady máš šaty. Za chvíli budeš v suchu a teple. Nelituješ, že mě doprovázíš?“

„Ne, pane. Vždyť jsem přece sám toužil po dobrodružství.“

Štír mu podal oblečení. „Až budeš v mém věku, rád se mu vyhneš, pokud to jen trochu půjde.“

Den byl klidný jako vždy, když oblačná příkrývka na Araratu byla slabá. Bližší slunce, kolem něhož Ararat obíhal, viselo nízko na západě a vypadalo jako vybledlá skvrna. Jeho vzdálený binární společník zářil jako bílý drahokam trhlinou v oblacích na opačné straně oblohy. Byla to slunce p Eridani A a B, jenže nikdo jim neřekl jinak než Jasně a Mlžné slunce.

Ve stříbrošedém denním světle připomínala šedozelená voda odstátou vylouhovanou polévku. Když šplouchala Štírovi kolem bot, zdála se hustá a neprůhledná, ale navzdory tomu zde bylo nasycení mikroorganismy na araratské poměry nízké. Přesto Vaskovi hrozilo při plavání jisté nebezpečí, rozhodl se však správně, dostali tak loďku mnohem blíž ke břehu. Štír se sice nepovažoval za odborníka, ale věděl, že Přetvářeči většinou navazují kontakt s lidmi v oblastech oceánu, kde organismy vytvářejí celé prámy organické hmoty. Tady byla koncentrace poměrně nízká, nehrozilo riziko, že Přetvářeči rozežerou loďku, zatímco budou pryč, nebo vytvoří místní vlnu, která by ji spláchla na moře.

Vystoupili na suchou zem, mírně svažitý kamenitý břeh byl z dálky vidět jen jako temná linka. Tu a tam souš přerušovala mělká jezírka, zrcadlila se v nich stříbřitě šedá obloha. Procházeli mezi nimi k bílé bublině uprostřed pláně.

„Ještě jste mi neprozradil, proč jsme tady, pane,“ řekl Vasko.

„To brzo zjistíš. Nejsi snad dost nadšený, že se setkáš se starým pánem?“

„Spíš vystrašený.“

„Jo, tohle s lidmi dělává, ale neber si to tak. Nezakládá si na projevech úcty a váženosti.“

Po deseti minutách chůze se Štírovi znovu vrátila síla, kterou vynaložil na vlečení loďky. Tou dobou se už z bubliny stala kupole a konečně rozeznali nafukovací stan. Kolíky zaražené do skály ho

držely u země. Bílé plátno, mnohokrát zalátané a všelijak opravené, potřísnily různé odstíny solankovité zeleně. Kolem se povalovaly kusy zvláštních lastur, vyplavených mořem, jenomže způsob, jakým byly rozložené, byl nepochybně záměrný.

„Jak jste prve říkal, pane,“ ozval se Vasko, „že se Clavain nevydal na konec světa...“

„Oč ti jde?“

„Pokud celou dobu tábořil tady, proč nám to jednoduše neřekli?“

„Kvůli důvodu, proč je tady,“ odsekl Štír.

Obcházeli nafukovací stan, až našli přetlakový průchod. Vedle hučela malá krabice, která do stanu dodávala elektřinu, aby mohl být udržován tlak a teplota, prostě zajišťovala pohodlí obyvatele.

Štír zkoumal kousek lastury, přejížděl prstem po ostrém, zlomeném okraji. „Vypadá to, že je sesbíral na břehu.“

Vasko ukázal na otevřený průchod: „Nezdá se, že je právě někdo doma.“

Štír otevřel vnitřní vchod. Spatřil palandu a úpravně složené lůžkoviny. Skládací stůl, vařič a potravinový syntezátor. Karafu s filtrovanou vodou a kontejner s jídlem. Kompresor, který stále běžel, a pár menších úlomků lastur na stolku.

„Nedá se odhadnout, jak dlouho je pryč,“ řekl Vasko.

Štír zavrtěl hlavou: „Ne dlouho. Nanejvýš hodinu či dvě.“

Vasko se rozhlédl a hledal stopy, podle nichž to Štír poznal. Žádné ani najít nemohl; hypervepři už dávno zjistili, že citlivý čich, zděděný po předcích, je výhoda, kterou nesdílejí s původním lidstvem. A rovněž zjistili – ne zrovna příjemným způsobem –, že lidé nemají rádi, když se jim to připomíná.

Vyšli ven, vnitřní vchod uzavřeli tak, jak ho našli.

„Co teď?“ zeptal se Vasko. Štír si sundal ze zápěstí rezervní komunikační náramek a podal ho mládenci. Už byl nastavený na chráněnou frekvenci, nehrozilo nebezpečí, že by je uslyšeli na jiných ostrovech. „Umíš to používat?“

„Zvládnou to. Máte pro mě nějaké konkrétní příkazy?“

„Jo. Počkáš tady, dokud se nevrátím. Myslím, že Clavaina přivedu. Kdyby napřed natrefil na tebe, povíš mu, kdo jsi a s kým jsi příplul. Potom mi zavoláš a slušně požádáš Clavaina, aby byl tak laskav a promluvil si se mnou. Pochopil jsi to?“

„A když se nevrátíte?“

„Tak raději zavolej Krvákovi.“

Vasko nervózně ohmatával náramek: „Zdá se, že vám dělá trochu starosti jeho duševní stav. Myslíte, že by mohl být nebezpečný?“

„Doufám, že jo,“ řekl Štír, „protože jestli ne, tak nám k ničemu nebude.“ Poplácal mladíka po rameni. „Teď tady počkej, než ostrov obejdu. Nebude to trvat déle než hodinu, určitě ho najdu někde u vody.“

Štír se trmácel po kamenitém břehu ostrova, rozpažil krátké a tlusté ruce kvůli rovnováze, ani v nejmenším se nestaral, jak nemotorně či komicky vypadá.

Zpomalil, zdálo se mu, že v dálce zahlédl postavu, jak se objevuje a zase ztrácí v houstnoucí mlze, která se zvečera zvedala nad mořem. Mhouřil oči, aby lépe zaostřil, zrak mu už nesloužil tak dobře jako zamlada v Kaldeře.

Na jedné straně doufal, že je to skutečně Clavain, na druhé se obával, že je to jen výplod jeho fantazie, optický klam stvořený z balvanů, světla a stínů.

Přestože si to nechtěl připustit, byl neklidný. Uběhlo šest měsíců, co viděl Clavaina naposled. Vlastně to zas tak dlouho nebylo, přinejmenším ve srovnání s délkou lidského života. Přesto se nedokázal zbavit pocitu, že ho čeká setkání se starým známým, kterého nepotkal už celá desetiletí, takže ho zážitky a zkušenosti mohly změnit k nepoznání. Uvažoval, jak by se měl zachovat, kdyby se ukázalo, že starý pán opravdu přišel o rozum. Pokud ano, pozná to vůbec? Štír žil mezi původními lidmi dost dlouho, aby

si troufal odhadnout jejich úmysly, nálady a duševní stav. Říkalo se, že mozky lidí a hypervepřů nejsou příliš odlišné. Jenomže v Clavainově případě si Štír musel neustále připomínat, že jakékoli odhady jsou k ničemu. Starý pán nebyl jako ostatní lidé. Formovala ho historie, která vytvořila bytost naprosto unikátní, a proto snad i trochu obludnou.

Štírovi bylo padesát. Znal Clavaina půl života, od doby, kdy ho u Žlutozemě v soustavě Epsilon Eridani zajala někdejší Clavainova frakce. Krátce nato Clavain od Spojených zběhl, a když se Štírem překonali vzájemnou nedůvěru, začali bojovat bok po boku. Seskupili nezávislé bojůvky a skupiny kriminálních žvlů z oblasti Žlutozemě, uloupili světlohonec a odletěli k Obrodě do soustavy Deltý Pavonis. Cestou je ohrožovali a pronásledovali Spojení, bývalí Clavainovi druhové. Od Deltý Pavonis odletěli na zcela jiném světlohonci až sem, na modrozelenou vodní planetu Ararat. Potom už nebylo válečníků zapotřebí, nadále však spolupracovali při založení prozatímní kolonie.

Naplánovali a přivedli k životu všechny zdejší obce. Často se přeli, ale výhradně kvůli důležitým věcem. Když se jeden začal přiklánět k příliš tvrdým či mírným metodám, druhý ho usměrnil. Právě v tomto období si Štír upevnil charakter a potlačil zášť, kterou v něm celý život vzbuzovali lidé. Kdyby za nic jiného, tak za to vděčil Clavainovi.

Jenže nikdy nic není jednoduché, že?

Problém byl v tom, že starý pán se narodil před pěti sty roky a většinu z nich opravdu prožil. Co když je Clavain, jak ho znal Štír – jak ho znala většina kolonistů, když už jsme u toho –, jen přechodný stav osobnosti, jako když za bouřlivého dne ošidně vykoukne slunce? Na počátku jejich známosti ho po očku sledoval, zda neprojeví nevybíravé vražedné sklony. Ale neobjevil se ani náznak, zato viděl víc než dost, aby se ujistil, že Clavain není takový mordýř, jakého z něj udělaly dějiny.

V posledních dvou letech se však jeho jistota začínala drolit. Ne snad, že by se Clavain stával krutějším, svárlivějším nebo agresivnějším, ale jako by se v něm cosi zlomilo. Jako když se během dne nenápadně mění osvětlení krajiny. Štír věděl, že ostatní podobně pochybují i o něm, ale to byla jen mizivá útěcha. Svůj duševní stav znal a věřil, že už nikdy neublíží člověku jako kdysi. Mohl však pouze hádat, co se odehrává v hlavě jeho přítele. Byl si jistý pouze tím, že důvěrný přítel, po jehož boku bojoval, se mu vzdálil a uzavřel se do svého soukromého vesmíru. Štír mu přestal rozumět dávno před tím, než odplul na tento ostrov. Ale Clavaina za to neobviňoval. To nemohl nikdo.

Šel dál, až začal rozlišovat podrobnosti a ujistil se, že je ta postava skutečná. Nehybně dřepěla na břehu, jako kdyby se zasnila při laickém průzkumu fauny v přílivovém jezírku.

Štír přítele poznal, spolehlivě by ho poznal, i kdyby nevěděl, že je na ostrově. Nakrátko pocítil záchvěv úlevy. Přinejmenším je starý pán ještě naživu. Ať už se to dál vyvine jakkoli, aspoň tohle dopadlo dobře.

Jakmile se ještě víc přiblížil, Clavain vytušil jeho přítomnost a ohlédl se. Když Štír příplul, bylo bezvětří, ale teď se zvedl vítr a vmetl Clavainovi rozčuchané bílé vlasy do ošlehané tváře. Vousy, před odjezdem upravené, měl rovněž dlouhé a nestříhané. Byl celý v černém, přes ramena měl přehozený tmavý plášť, ale přesto bylo vidět, jak je vyhublý. Setrval v nepohodlné pozici, jako by tam přidřepěl jen na chvíli a zapomněl vstát.

Štír nepochyboval, že tak civí na moře už celé hodiny.

„Nevile!“ zavolal.

Clavain něco odpověděl, jeho rty se pohnuly, ale slova přehlušilo syčení příboje.

Zavolal znovu: „To jsem já – Štír!“

Clavainova ústa se opět pohnula. Hlas měl ochraptělý, stěží hlasitější než šepot. „Opakuju, že jsem ti přikázal, abys sem nechodil.“

„Já vím.“ Štír šel blíž. Bílé vlasy Clavainovi poletovaly sem a tam před zapadlými stařeckými očima. Vypadalo to, jako by hleděl do obrovské a bezútěšné dálky. „Já vím, a šest měsíců jsem tvou žádost respektoval.“

„Šest měsíců?“ Starý pán se pousmál. „Už tak dlouho?“

„Šest měsíců a týden, jestli to chceš vědět přesně.“

„Vůbec mi to tak nepřipadá. Mám pocit, že to bylo včera.“

Clavain se znovu otočil k moři. Štír na jeho týle zahlédl mezi prořídilými vlasy narůžovělou pokožku, jakou měli hypervepři.

„Ale jindy mi to zas připadá mnohem déle,“ pokračoval Clavain, „jako bych tady strávil celý život. Někdy mívám pocit, že jsem jediný člověk na planetě.“

„Jenže my tady pořád jsme,“ řekl Štír. „Všech sto sedmdesát tisíc kolonistů. A pořád tě potřebujeme.“

„Výslovně jsem žádal, abyste mě nerušili.“

„Pokud to nebude *důležité*. Tak zněla dohoda, Nevile.“

Starý pán opatrně, namáhavě vstal. Vždycky byl vyšší než Štír, teď však byl tak hubený, že připomínal jen letmo načrtnutou figuru. Proti obloze vypadaly jeho paže a nohy jako tenké čáry.

Štír se zahleděl Clavainovi na ruce. Štíhlé prsty mohly patřit chirurgovi. Nebo možná inkvizitorovi. Dlouhými nehty škrtil o zvlhlou látku tmavých kalhot, až sebou Štír trhl.

„Tak co se děje?“

„Něco jsme našli,“ řekl Štír. „Nevíme přesně, co to je a kdo to poslal, ale domníváme se, že ten objekt přiletěl z vesmíru. Taký máme podezření, že by někdo mohl být uvnitř.“

2

Světlohonec Nanebevstoupení poznáním, mezihvězdný prostor, 2615

Šéflékař Grelier procházel kruhovými, zeleně osvětlenými uličkami výrobní těl. Broukal si a pohvizdoval, šťastný ve svém prostředí, šťastný, že je obklopen hučícími stroji a zcela zformovanými lidmi. Těšil se na sluneční soustavu, která ležela před nimi, a jak ovlivní vývoj událostí. Pravda, nemusely se týkat přímo jeho, ale určitě budou významné pro jeho rivala, pokud šlo o přízeň královny. Grelier byl zvědavý, jak se královna vyrovná s dalším Kveičho neúspěchem. Jak znal královnu Jasmínu, nebude se s ním vyrovnávat nijak snadno.

Usmál se. Zvláštní bylo, že soustava, od níž tolik záviselo, neměla dosud jméno, nikdo se ještě nezabýval vzdálenou hvězdou a nezajímavou skupinkou planet. Zatím pro to taky nebyl důvod. Možná by našel nesrozumitelné katalogové číslo v astronavigační databázi *Nanebevstoupení poznáním*, a určitě i v záznamech jiných mezihvězdných lodí, společně s krátkými poznámkami o hlavních charakteristikách slunce a planet, pravděpodobném nebezpečí a podobnými informacemi. Jenže tyto databáze nebyly určeny pro lidské oči, vytvořily je stroje jen proto, aby do nich nahlížely a upravovaly je jiné stroje, když prováděly tiše a rychle všechny ty úkony, které byly pro lidi příliš nudné nebo příliš složité. Ten záznam tvořil pouze řetězec binárního kódu, několik tisíc jedniček a nul. Vyhledán byl jen třikrát za celý provoz *Nanebevstoupení poznáním*, což bylo měřítkem bezvýznamnosti této soustavy. Upravován byl pouze jednou.

Grelier to věděl, ze zvědavosti si to ověřil.

Přesto nyní, možná poprvé za celou historii, věnoval někdo soustavě víc než jen prchavý zájem. Pořád neměla jméno, ale přinejmenším to někomu vadilo, královnou Jasmínu popouzelo, že byla nucena hovořit o ní jako „o té soustavě před námi“ nebo „o tom systému, kam míříme“. Ale Grelier věděl, že se nebude obtěžovat soustavu pojmenovat, pokud se neukáže hodnotná. A určení její hodnoty spočívalo výhradně v rukou královnina oblíbence Kveičiho, jehož obliba však rychle upadala.

Grelier se zastavil před jedním tělem. Vznášelo se v průhledném vyživovacím gelu v zelené kultivační nádrži. Ze spodní části nádrže trčely ovladače cirkulace živin jako řady varhanních rejstříků, některé zasunuté, jiné vytažené. Citlivě regulovaly biochemické prostředí živného média. Mosaznými koly ventilů na boku nádrže se upravoval průtok chemikálií i fyziologického roztoku.

Na nádrži byl pověšený záznamník s průběžnými zápisy o klonování těla. Grelier prolistoval laminované stránky, aby se ujistil, že je vše v pořádku. Ačkoli většina těl ve výrobně nádrže dosud neopustila, tento exemplář – dospělá žena – byl už jednou ohřátý a použitý. Způsobená poškození však během regeneračního procesu mizela, jizvy na břiše se neviditelně zhojily a nová noha byla jen o kousek kratší než ta nezraněná. Jasmína podobné flikování neschvalovala, jenomže její spotřeba těl překročila kapacitu výroby.

Grelier láskyplně zatukal na sklo. „Vedeš si výborně.“

Šel dál, náhodně kontroloval další těla. Někdy mu stačil letmý pohled, často však prolistoval záznamník, zamyslel se a maličko upravil nastavení. Na své odborné znalosti byl patřičně hrdý. Nikdy se nevychloubal ani nesliboval nic, co sto procentně nemohl splnit – na rozdíl od Kveičiho, který měl plnou hubu planých slibů, sotva vstoupil na palubu *Nanebevstoupení poznáním*.

Chvíli mu to vycházelo. Grelier si dlouho budoval pozici královnina blízkého důvěrníka, a znenadání zjistil, že mu jeho postavení

vyrval libový frajer. Kdykoli teď královnu ošetřoval, neslyšel nic jiného, než jaké jim Kveiči přinese bohatství: Kveiči tohleto, Kveiči tamhleto. Královna dokonce začala žehrat na Grelierovu výkonnost, stěžovala si, že výrobní expeduje těla příliš pomalu a terapie k udržení pozornosti ztrácí účinnost. Grelier byl nakrátko v pokušení udělat něco, čím by upoutal její zájem, co by ho vyneslo zpět na výsluní její přízně.

Nyní byl nesmírně rád, že nic takového neudělal, stačilo pouze vyčkat. Kveiči si sám kope hrob, když vzbuzuje naděje, které rozhodně nemůže naplnit. Naneštěstí – samozřejmě pro Kveičeho, nikoli pro Greliera – ho Jasmína vzala za slovo do posledního písmene. Pokud Grelier odhadoval správně královninu náladu, chudák starouš Kveiči se co nevidět dočká ozdravného pobytu v železné panně.

Grelier se zastavil u nádrže s dospělým mužem, který již během poslední kontroly vykazoval vývojové odchylky. Seřídil sice nastavení, ale úprava nebyla nic platná. Necvičenému oku by exemplář připadal docela normální, postrádal však dokonalou symetrii, kterou Jasmína vyžadovala. Grelier zavrtěl hlavou a položil ruku na vycíděné mosazné kolo ventilu. Pokaždé to bylo těžké rozhodnutí. Tělo nevyhovovalo obvyklé výrobní normě, jenže tu nesplňovala ani sflíkováná těla. Nastal čas přimět Jasmínu, aby se smířila s nižší kvalitou? Vždyť právě ona tlačila produkci výrobní až nad únosnou mez.

Ne, rozhodl se Grelier. Jestli se něčemu z celé té nechutné historie s Kveičím přiučil, tak tomu, že je nezbytné zachovat si vlastní úroveň. Jasmína mu vynadá, že tělo zničil, ale nakonec bude respektovat jeho rozhodnutí, ocení jeho úsilí dosáhnout dokonalosti.

Otočil mosazným kolem a zavřel přívod fyziologického roztočku. Poklekl a zasunul většinu záklopek pro cirkulaci živin.

„Je mi líto,“ řekl klidně a bezvýrazně tváří za sklem, „ale obávám se, že ses moc nepovedl.“

Naposledy pohlédl na exemplář. Už za několik hodin by se patologické změny nápadně projevíly. Tělo však bude rozebráno a základní chemikálie použity v jiném výrobním procesu.

V uchu mu zabzučelo sluchátko. Dotekem přístroj zapnul.

„Greliere... již vás čekám.“

„Jsem na cestě, madam.“

Synchronně s poplašným signálem se na poklopu kultivační nádrže rozblíkalo rudé světlo. Grelier stisknutím tlačítka poplašné zařízení vypnul. Do výroby těl se vrátil klid, jen občas narušený zabubláním živného roztoku nebo tichým cvaknutím regulačního ventilu.

Grelier spokojeně přikývl, že je vše zase pod kontrolou, a beze spěchu kráčel dál.

Ve stejném okamžiku, kdy Grelier uzavřel poslední ventil, zachytily detektory *Nanebevstoupení poznáním* anomálii. Trvala chvíli, pouze něco málo přes půl sekundy, ale byla natolik neobvyklá, že detektory do toku dat vypustily návěstí; indikovalo, že mimořádný jev zasluhuje mimořádnou pozornost.

Tím to pro software skončilo; anomálie se neopakovala, všechny systémy fungovaly normálně. Návěstí bylo pouhá formalita; zodpovědnost přebírala jiná, zcela samostatná a poněkud inteligentnější úroveň kontrolního softwaru.

Druhá úroveň, která kontrolovala stav všech lodních detekčních podsystémů, zaregistrovala v tomto cyklu miliony návěstí a všem přiřadila čas zpracování. Od ukončení anomálie neuběhly ani dvě stotisíciny sekundy – na výpočetní dobu celá věčnost, byl to však nevyhnutelný důsledek nesmírného rozsahu kybernetické nervové soustavy světlohonce. K propojení jednoho konce *Nanebevstoupení poznáním* s dalšími bylo zapotřebí tří až čtyř kilometrů strukturované kabeláže a šesti až sedmi kilometrů kruhového vedení.

Na tak velké lodi se nic neodehrávalo rychle, ale prakticky to mělo jen malý význam. Kvůli ohromné hmotnosti reagovala loď na vnější události zdlouhavě; potřebovala bleskurychlé reflexy asi stejně jako brontosaurus.

Kontrola stavu podsystémů se tou hromadou pomalu pracovala. Většina z několika milionů prozkoumaných událostí byla naprosto neškodná. Na základě znalosti statistického modelu pravděpodobného výskytu chybových jevů většinu návštěj bez nejmenšího zaváhání odstranila. Šlo o náhodné poruchy, v lodním hardwaru nepředstavovaly závažnější problém. Pouze sto tisíc událostí vypadalo mírně podezřele.

Druhá úroveň udělala to, co v tomto okamžiku udělala vždy; shrnula sto tisíc neobvyklých událostí do jediného balíku, připojila svůj komentář a předběžný rozbor a předala celý balík třetí úrovni kontrolního softwaru.

Třetí úroveň většinu času nedělala nic, existovala výhradně kvůli tomu, aby zkoumala anomálie, které dostala od méně inteligentních úrovní. Probrala se k činnosti a prohlédla materiál natolik důkladně, jak to její omezené schopnosti dovolovaly. Podle strojových norem byla pořád ještě pod úrovní gama-inteligence, ale dělala svou práci již tak dlouho, že si vybudovala obrovskou zásobu heuristických postupů. Bezmála ji *uráželo*, že více než polovina doručených případů si rozhodně nezaslouží její pozornost, ale ostatní se zdály zajímavější, a tak si dopřála čas, aby je prověřila. Dvě třetiny anomálií tvořily opakované chyby; svědčily o tom, že síť sice skutečně má poruchy, ale jen přechodné. Nevyskytovaly se však v rozhodující oblasti lodních funkcí, takže je nechá plavat, dokud se nestanou závažnějšími.

Jedna třetina zajímavých případů byla nová. Z toho devadesát procent představovalo takové poruchy, které se daly očekávat, aspoň podle obeznámenosti úrovně s hardwarovými komponenty a softwarovými prvky, kterých se to týkalo. Pouze hrstka závad

se nacházela v důležitých oblastech, ale naštěstí se daly zvládnout obvyklými opravovacími postupy. Úroveň okamžitě vydala instrukce příslušným lodním součástem, jež měly na starosti údržbu infrastruktury.

Na různých palubách dostali servulové, kteří měli plné ruce práce s jinými správky a opravami, do vyrovnávací paměti nové položky. Bude jim trvat týdny, než se k této práci dostanou, ale nakonec ji udělají.

Takže zbylo mrňavé jadérko, které potenciálně mohlo znamenat problémy, protože závady se nedaly jednoduše objasnit ani nebylo okamžitě jasné, jaký příkaz vydat servulům, aby je zlikvidovali. Úroveň se však nikterak neznepokojovala, prozatím se vždycky se vším vypořádala. Zkušenosti ji naučily, že tihle šotci jsou převážně neškodní. Jenomže neměla na vybranou, musela předat záhadné výjimky ještě vyšší úrovni lodních automatů.

A tak balík putoval čím dál výš, aby ho probraly další tři, čím dál inteligentnější úrovně.

Než přišla na řadu poslední úroveň, zůstala v balíku jenom jedna výjimečná událost; původní jednorázově detekovaná anomálie, která trvala něco málo přes půl vteřiny. Nižší úrovně ji nedokázaly vyhodnotit ani podle obecných statistických znaků, ani pomocí vyhledávacích metod.

Žádný jev nepronikl tak vysoko systémem častěji než jednou dvakrát za minutu. Jenomže do řešení se poprvé zapojilo něco se skutečnou inteligencí. Podosobnost úrovně gama, pověřená dozorem úrovně šest, byla poslední obrannou linií mezi palubní kybernetikou a posádkou z masa a kostí. Neměla jednoduché postavení, protože musela rozhodnout, zda má na daný problém upozornit lidi. V průběhu let se však naučila, že není dobré vyvolávat planý poplach, protože by se její uživatelé mohli rozhodnout, že potřebují dokonalejší verzi. Proto se gama-osobnost několik vteřin trápila, než se rozhodla k dalšímu kroku.

Anomálie patřila k těm nejpodivnějším, s jakými se kdy setkala. Ani svědomitá kontrola všech logických cest detekčního systému neodhalila, jak se něco tak naprosto neobvyklého vůbec mohlo stát.

Aby mohla podosobnost efektivně pracovat, musela mít obecnou představu o skutečném vesmíru. Přinejmenším natolik podrobnou, aby mohla spolehlivě rozhodovat, které vnější jevy jsou pravděpodobné a které nelze vysvětlit jinak než jako zkreslení vzniklé během zpracování dat. Musela chápat, že *Nanebevstoupení poznáním* je hmotný objekt umístěný v prostoru a že jevy zaznamenávané lodními detektory vyvolávají objekty a energetická kvanta v tomto prostoru obsažené – zrnka prachu, magnetická pole, radarové odrazy blízkých těles či záření vzdálených fenoménů: planet, hvězd, galaxií, kvasarů a kosmického pozadí. Proto musela bezchybně odhadnout, jak mají přicházející informace správně vypadat. Tyto zákonitosti jí nikdy nikdo nevysvětlil, musela se k nim postupně dopracovat sama z nahromaděných dat. Byla to nekonečná dřina, ale po všech těch letech se domnívala, že si vede výborně.

Tak například věděla, že planety – nebo spíš abstraktní objekty odpovídající v jejím modelu planetám – něco takového rozhodně nemají dělat. Podobné anomálie byly ve vesmíru naprosto nemožné. Při sběru dat se muselo něco poplést.

Hloubala nad tím dál. I kdyby takový závěr připustila, pořádkem bylo těžké chybu vysvětlit. Vyskytla se v úzkém pásmu, zasahovala pouze jedinou planetu. Dokonce ani planetární satelity neudělaly nic soběmiř neobvyklého.

Podosobnost zkusila jiný názor; pokud je původ pozorované anomálie vnější, její model skutečného světa má vážnou vadu. Ani tento závěr se jí nelíbil. Uplynula již hodně dlouhá doba, co musela svůj model tak drasticky updatovat, a vzpomínala na to jako na potupu.

Jenže horší bylo, že pozorovaná událost mohla pro *Nanebevstoupení poznáním* znamenat ohrožení... no, možná ne bezprostřední ohrožení – problematická planeta byla desítky světelných hodin daleko –, loď však míří k objektu, který by v brzké budoucnosti mohl představovat nezanedbatelné riziko.

Takže je rozhodnuto. Podosobnost nemá na vybranou, musí upozornit posádku.

Znamenalo to pouze jedno; přednostně informovat královnu Jasmínu. Podosobnost zjistila, že si královna právě prohlíží souhrnná hlášení na svém oblíbeném zobrazovacím zařízení, a protože k tomu byla gama-úroveň oprávněna, převzala kontrolu nad datovým kanálem, vymazala obě obrazovky přístroje a připravila přenos mimořádné zprávy.

Text byl prostý: ODCHYLKA DETEKTORŮ – ŽÁDOST O RADU.

Na okamžik – na znatelně kratší okamžik, než byla půlsekunda, po kterou trval onen problematický jev – se tato zpráva domáhala královniny pozornosti.

Potom však podosobnost rychle změnila názor.

Možná udělala chybu. Anomálie byla sice bizarní, ale zmizela. Žádná další hlášení o podivných úkazech z nižších úrovní nedostala. Planeta se chovala přesně tak, jak podosobnost vždy předpokládala, že se planety mají chovat.

Zkrátka usoudila, že když si dopřeje ještě trochu času, určitě dokáže jev vysvětlit jako selhání detektorů. Postačí všechno znovu projít, prozkoumat všechny položky ze správného úhlu. To přece má za úkol. Kdyby kdekou anomálii, kterou nedokáže okamžitě vysvětlit, pokaždé hned předala posádce, mohli by ji klidně nahradit jinou, hloupější úrovní. Nebo hůř, vyměnit ji za chytřejší.

Bleskově zprávu z královnina čtecího zařízení vymazala a nahradila ji původními informacemi.

Zabývala se však tím problémem dál, dokud zhruba za minutu nenarazila na další odchylku. Tentokrát to byla bezvýznamná

nerovnováha tahu, jednocentní vibrace motoru Spojených na pravoboku. Jakmile měla nový naléhavý úkol, rozhodla se nevyjasněný případ s planetou odložit. Minuta byla dlouhá doba i na pomalý průběh palubní komunikace. S každou další minutou, během níž planeta neprovedla nic nečekaného, se ten otravný jev nevyhnutelně propadal na nižší stupeň priority.

Podosobnost na událost nezapomene – ani nic zapomenout nemohla –, jenže se během hodiny musí vypořádat s mnoha dalšími položkami.

Dobrá. Takže je rozhodnuto. Vyřeší to tak, že se bude chovat, jako by se nic nestalo.

A tak byla královna Jasmína informována o anomálii pouze po zlomek sekundy. Proto se stalo, že žádný člověk v posádce *Nanebevstoupení poznáním* – Jasmína, Grelier, Kveiči či kdokoli další z Ultrů – vůbec netušil, že největší planeta jejich cílové soustavy, nenápaditě nazvané 107 Piscium, že tahle obří plynná planeta přestala na víc než půl sekundy existovat.

Královna Jasmína slyšela šéflékaře přicházet po kovovém schodišti, které propojovalo její velitelský sál s lodí. Jako obvykle se Grelierovi dařilo vyvolat dojem, jako by neměl nijak naspěch. Zkoušela jeho věrnost přes míru, když věnovala svou přízeň Kveičimu? napadlo ji. Možná. V tom případě nastal čas, aby dala Grelierovi znovu pocítit, jak si ho cení.

Bliknutí výstupních obrazovek v očních důlcích lebky zaujalo její pozornost. Na okamžik nahradil hlášení, která procházela, rádek textu – cosi o odchylce detektorů.

Královna Jasmína lebkou zatřepala. Odjakživa byla přesvědčená, že je tahle ohavnost pomatená, ale čím dál víc to vypadalo, že je taky senilní. Kdyby nebyla tak pověřčivá, dávno by ji vyhodila, ale říkalo se, že kdo ignoroval rady lebky, tomu se přihodilo něco strašlivého.